

Portál
IISPPVyhrazený
přístupInformační systém
o archeologických
datechOtevřená
data
ÚSKPNÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAVPAMÁTKOVÝ
KATALOG

Areál zámku

[Zpět na výsledky](#)[Následující](#)

KATALOGOVÉ ČÍSLO	1000139667
KRAJ	Jihomoravský kraj
OKRES	Znojmo
OBEC	Jaroslavice
ČÁST OBCE	Jaroslavice
KATASTRÁLNÍ UZEMÍ	Jaroslavice
ADRESA	Jaroslavice, Zámecká č.p. 1
TYP	zámek
KATEGORIE	areál
SLOH	gotika; renesance; baroko; klasicismus; historismus

VZNIK

před 1249 gotický hrad; renesanční obnova 16. stol. ; barokní obnova 60. léta 17. stol. až 30. léta 18. stol.; další úpravy před 1770; úpravy klasicistní 1788-1791 schodiště ke kostelu; úpravy historizující 1. pol. 19. stol.

ANOTACE

Monumentální komplex renesančního zámku, vybudovaného na návrší nad obcí na místě hradu ze 13. století s barokními a klasicistními úpravami, představuje jeden z nejvýznamnějších příkladů moravské zámecké architektury.

DĚJINY

Jaroslavický zámek je vybudován na místě hradu založeném před rokem 1249 znojemským purkrabím Bočkem, bratrem zakladatele pánů z Kunštátu. Hrad je poprvé výslovně doložen roku 1255, potom v letech 1346 a 1491 jako tvrz. Zbytky hradu (nakoso postavená hranolová věž, zachovaná v přízemí východního křídla, a na ni navazující palác, stejně jako původně pozdně gotická nynější věž a zeď mezi ní a palácem) jsou dochovány v hmotě dnešního zámku. Středověkou stavbu nahradila v 60. a 70. letech 16. století rozlehlá čtyřkřídlová budova s vnitřním jednopatrovým ochozem a s věží přibližně v ose jižního průčelí. K přestavbě došlo poté, co hrad získal v roce 1564 Scipio hrabě z Archu. Datace a autorství přístavby terasy s lodžii zatím nebyly uspokojivě vyřešeny, její vznik předpokládáme kolem roku 1600. Významnými majiteli a stavebníky byli páni z Dubé a Lipé, kteří roku 1609 prodali Jaroslavice Volfovi Děřichovi z Althanu. Michal Jan II. z Althanu zřídil po svém sňatku roku 1667 v jaroslavickém zámku kapli se štukovou výzdobou, mimo jiné zaklenul a upravil interiéry v 1. patře jižního křídla. V letech 1702-1789 bylo jaroslavické panství sloučeno s vranovským. Barokní úpravy proběhly zřejmě ve 30. letech 18. století (lze u nich snad uvažovat o autorství architekta Antona Erharda Martinelliho, starší literatura je připisuje D. Martinellimu). Při nich získaly vnější i vnitřní fasády (kromě severní) nové členění a jižní boční fasáda se zřízením terasy stala hlavním průčelím, přičemž reprezentační vjezd byl přemístěn do jižního křídla. Dále při nich bylo upraveno celé západní křídlo (velký společenský sál, později zrušený) a vznikly nárožní přístavby. Závěrečné úpravy jsou datovány letopočtem 1770 na boční brance a týkaly se zejména dvorní fasády severního křídla. Roku 1790 Althanové panství prodali a jejich hlavním sídlem se stal Vranov nad Dyjí. Majitelé Jaroslavice se poté často střídali, od roku 1835 do roku 1919 zámek vlastnili Hompesch-Bollheimové, po nich do roku 1945 hrabata von Spee. V 1. čtvrtině 19. století byly některé interiéry zámku upraveny historizujícím způsobem - vznikla reliéfní výzdoba chodby východního křídla a malované tapety. Po roce 1945 nejen zámek, ale i celé městečko, nacházející se v pohraničí, procházely výrazným úpadkem, devastací či přímo cílenou likvidací kulturních hodnot. Zámek sloužil od roku 1948 jako sídlo pohraniční stráže. Současný stav zámku a jeho nutná oprava jsou komplikovány nedořešeným restitučním sporem.

POPIS

Dominantní stavba zámku je umístěna severně od centra městečka na návrší, které se výrazně tyčí nad okolním rovinným terénem. Jedná se o volně stojící čtyřkřídlovou jednopatrovou budovu s nárožními rizality završenou valbovými střechami a obklopující rozlehlé obdélné arkádové nádvoří (o rozměrech více než 65 x 40 metrů). Nejvýraznější hmotu zámku představuje čelní, jižní křídlo s architektizovanou vstupní branou, hranolovou věží a monumentální představěnou arkádovou lodžii při východním nároží. Na jižní straně, směrem k obci, je před zámkem situována mohutná vysunutá terasa umožňující vstup do zahradního parteru a dále do parku se sochařskou výzdobou, kašnami a bazénem. Kryptým schodištěm je možno sestoupit do kostelního areálu a dále do obce.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY

Komplex jaroslavického zámku je mimořádně hodnotnou památkou představující jeden z nejvýznamnějších příkladů moravské zámecké architektury období renesance a baroka. Formální akcent stavby je položen na rozlehlé nádvoří, nejrozsáhlejší v našich zemích, jež sjednotilo pozůstatky starších stavebních etap pomocí arkádových chodeb. Lodžie, vybudovaná pod vlivem italských renesančních konceptů, se výrazně uplatňuje v dálkových pohledech i z příjezdových cest. Důležitým kompozičním prvkem panoramatu šlechtického sídla je také monumentální terasa se skulpturální výzdobou zřízená podél okraje jižní osy zámku - tvoří základnu pro honosnou zámeckou bránu s vjezdem a zároveň představuje fragment někdejšího propojení zámku se zahradním areálem. V zámeckém parku je dodnes čitelná jeho barokní kompozice, nachází se zde také kvalitní sochařská výzdoba, kašny a bazén. Kryté schodiště propojující zámek s kostelním areálem a obcí zase mimořádně uchovává urbanistickou konfiguraci historického propojení zámku a podzámčí. V neposlední řadě je zde také přítomna hodnota kulturně historická - jednalo o rezidenci několika významných rodů, například pánů z Dubé a Lipé a rodu Althanů.

[Zobrazit trvalý odkaz na tuto stránku](#)

[Stáhnout data v XLS](#)

MÁ SOUČÁSTI

[objekt 1000139667_0001 - zámek](#)
[objekt 1000139667_0002 - kašna](#)
[objekt 1000139667_0003 - socha Herkula](#)
[objekt 1000139667_0004 - bazén](#)
[objekt 1000139667_0005 - socha sv. Jana Nepomuckého](#)
[objekt 1000139667_0006 - zámecký park](#)
[objekt 1000139667_0007 - terasa zámku](#)
[objekt 1000139667_0008 - schodiště](#)
[objekt 1000139667_0010 - kašna](#)
[část objektu 1000139667_0011 - zídka s brankou](#)

PAMÁTKOVÁ OCHRANA

• [kulturní památka rejst. č. ÚSKP 28368/7-6398 - zámek](#)
Fáze ochrany: **památkově chráněno, rozsah revidován**
Chráněno: od 3. 5. 1958
[Zobrazit na mapě](#)

STÁTNÍ ARCHEOLOGICKÝ SEZNAM (SAS)

[území s archeologickými nálezy I. kategorie ID SAS 30940 - Zámek a středověké jádro obce Jaroslavice](#)

ZOBRAZENÍ NA MAPĚ

BODOVÉ ZOBRAZENÍ:

DB 2039018, Jaroslavice, 1 Zámecká, Jaroslavice, Jaroslavice, Znojmo, Jihomoravský kraj

DIGITÁLNÍ DOKUMENTY (MIS)

Všechny dokumenty v MIS [↗](#)

Jaroslavice, zámek, celkový pohled
Jaroslavice, zámek, kašna při zahradním průčelí
Jaroslavice, zámek, celkový pohled od J
Jaroslavice, zámek, celkový pohled od J
Jaroslavice, zámek, hranolová věž
Jaroslavice, zámek, renesanční arkáda
Jaroslavice, zámek, detail arkády
Jaroslavice, zámek, detail arkády
Jaroslavice, zámek, celkový pohled od V
Jaroslavice, zámek, dálkový pohled od JV
Jaroslavice, zámek, západní křídlo
Jaroslavice, zámek, západní křídlo

SEZNAM PRAMENŮ/LITERATURY

NPÚ ÚOP v Brně, fotografická dokumentace, 8-5-668, Štáva, , zámek, [s. d.]. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-458, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-463, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-465, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-462, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-461, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-460, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-459, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-464, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, plánová dokumentace, 2-0-466, zámek zaměření, 1970. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, fotografická dokumentace, 8-5-659, Štáva, , zámek, [s. d.]. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, fotografická dokumentace, 8-5-660, Štáva, , zámek, [s. d.]. [↗](#)
NPÚ ÚOP v Brně, fotografická dokumentace, 8-5-661, Štáva, , zámek, [s. d.]. [↗](#)

UDÁLOSTI

před 1249 - vznik

Památkový katalog je evidenční systém obsahující údaje ke kulturním památkám, národním kulturním památkám, památkově chráněným územím, ochranným pásmům a k dalším objektům, jichž se zájem památkové péče dotýká. Naleznete zde základní popisné údaje včetně fotografie a odkazu na umístění prvku v katastrální mapě.

Pokud se Vám všechny údaje nezobrazují správně nebo komplexně, prosíme o shovívavost, v rámci průběžné kontroly jsou údaje postupně zpřesňovány a doplňovány.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Ochrana osobních údajů

Tento projekt je financován z IOP, registrační číslo projektu CZ.1.06/1.1.00/17.09400

(c) 2015 - [Národní památkový ústav](#), všechna práva vyhrazena